

GLAS SVOBODE.

Slovinci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 29

Chicago, Ill. 15. julija 1904.

Leto III

Zakaj smo nasprotniki socializma?

Socialisti zahtevajo, da mora narodno imetje postati splošna last, ki je sedaj v rokah posameznih kapitalistov. Kaj je narodno imetje? Narodno imetje je zemlja, železnice, brzojavne črte, tvornice, sploh vsa sredstva, s katerimi si pridobivamo hrano, obleko in druge življenske potrebščine.

Kaj je socializem? Socializem zahteva, da postanejo vsa proizvodna sredstva, kakor tudi ves naroden imetek splošna ljudska last, da se izdeluje in prideluje pod ljudskim nadzorstvom. Istotako kakor se sedaj upravljajo javne šole in pošta pod državnim nadzorstvom, tako naj bi se upravljala v socialistični človeški družbi tudi vsa obrtna podjetja pod ljudskim nadzorstvom. Mesto, da bi osodo Zdr. drž. amer. odločevali posamezni kapitalisti — Rockefeller, Morgan, Vanderbilt, Gould itd., ki izrabljajo svojo moč le v sebične namene, naj bi ljudstvo proglasilo zemljo in vsa produktivna sredstva v občno last, ter to izrabljalo le v občno ljudsko korist.

Ta predlog je vendar tako jednostaven, da ga lahko vsakdo razume. Ako dandanes še ni ljudstvo prepojeno s socialistnimi idejami, tedaj je le to vzrok, da ljudstvo ne ume ceniti vrednost socializma za splošnost.

Gotovo je hvalevredna želja, da bi delavci in ljudstvo samo določevalo o svoji osodi. Isti vzroki, ki skrbnega očeta silijo, da bi svoji družini preskrbeli lastni dom, isti nagibi silijo tudi socialiste, da se borijo, da bi imel vsaki človek svoj lastni dom. Mi smo prepričani, da bi bil vsaki človek, ki si z delom — z ročnim ali duševnim — svoj kruh služi, gotovo socialist, če bi vedel, kaj je socializem; kajti gospodarski položaj je dandanes tako slab in žalosten, da se ni treba nikomur bati, če se ta položaj tudi spremeni.

Vi delavci, mali obrtniki in trgovci zaslužite komaj toliko, da se skromno preživite. Vi z vašim položajem niste zadovoljni. Vi ste prepričani, da se vam v današnji človeški družbi godi krivica. Vi veste, da je vaše delo plodonosno, a plodove vašega dela pa uživajo posamezni kapitalisti — troji v človeški družbi. Vi veste to vse! Ali vedeti morate tudi, da z glasovnicami pri volitvah lahko spremenite današnji gospodarski sistem tako, da boste uživali lahko sami sadove vašega dela.

Resnica je, da vas oprošča to, ker ne veste, da ste s svojo nevednostjo sami sebi kovali suženjske verige.

Vsakdo vas oslepši, na kogar se obrnete, izven socialiste. Kapitalistični časniki, ki se dobričkajo, kot pravi ljudski prijatelj, so le go- lo orodje v rokah kapitalistov — največjih ljudskih sovražnikov.

Političarji starih korumpiranih strank so vam dobro znani kot lopovi in sleparji. Poslušajte jih in smejite se njim!

Da ste dandanes vlad krivičnega družabnega sistema oropani vaših proizvodov, je tako očitno, da ne bi spregovorili niti jedne besede o tem, ako bi na vseh voglih razni sleparji ne ponujali svoja mazila za rešitev socialnega vprašanja. Vsa ta sleparska zdravila se nočejo pečati resno z mezdinim sistemom.

Prepričati se morate, da ne smete podpirati nobene politične akcije, ki ne napada jedro vsega zla v današnji človeški družbi — mezdno suženstvo.

Pomislite vendar, da ste državljani Zdr. amer. držav, sploh države, ki lahko v obliči preživi desetkrat večje število stanovnikov.

Statistično je dokazano, da jeden sam človek lahko s pomočjo stroja toliko izvrši, kolikor bi potrebovalo dvajset ljudi, kljub temu pa dobite toliko za vaše delo, da se komaj preživite.

Ali ste v ožgled teh dejstev lahko zadovoljni z današnjimi družabnimi razmerami, ker morate živeti v popolnoma suženjskih razmerah. Da pritevate se celo stečini, ako

dobite delo. Ali ne vprašate nikdar, kam gredo sadovi vašega dela. Zakaj je tako?

Oglejte si stvar nekoliko natančneje. Vsa proizvodna sredstva, stroji, tvornice, železnice itd. niso lastnina vseh državljanov, temveč so last peščice kapitalistov, izmed katerih marsikateri še Amerike videl ni.

In kaj zahtevajo kapitalisti? Vse! Le mali kosček vašega truda v podobni plače vam prepustajo, kar potrebujete neobhodno za nabavo novih močij.

(Konec prih.)

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Ravnokar sem odposlal zadnje rokopise, ko so došla grozna poročila o bitki ob reki Yalu... Surovi in servilni sužnji suženjev so zopet tisoče poštenih, dobrih in pridnih delavcev izročili vničanju. In to hudodelstvo ne vzbuja pomislekov in kes v vladajočih, temveč mi čujemo od vseh strani, da potrebujemo še več ljudi, da jih pohabimo in pokoljemo in da še več ruskih in japonskih družin spravimo v žalost... Pričeto grozno delo se nadaljuje: Rop, sila, tatvina, hinavščina, umor, in še kar je strašnejše: Vničenje verskih nauk Jezusa in Buddha... Kdaj bo konec? Kdaj se bo ljudstvo dvignilo in reklo: "Vi carji, mikadi, ministri, škofje, duhovniki, generali, časniki, vojaki, spekulantje, ki hočete imeti vojno izpostavite se sami dužni krogej in granat; mi nočemo vojne, mi nočemo ubijati drug drugega. Pustite nas v miru, da orjemo, sejemo, zidamo in vas lenuhe redimo!"... Marsikateri ljudje se dandanes povsem drugače zadržijo napram vojni, kakor leta 1877. Časniki poročajo o navdušenosti, s katero sprejemajo carja, ki hoče hipnotizovati ljudi za moritev. V resnici je pa dejstvo povsem drugo. Od vseh strani čujem o nejevolji rezervistov, ki gredo na vojno. Mnogo rezervistov je izvršilo samomor in povsod vidimo srce trgajoče prizore pri odhodu rezervistov...

Lév Tolstoj.

Japonci, katere so vodili kitajski ogleduhi, so napadli pri vasi Afatoy dve ruske stotnije. Rusi so po hudem boju prodrli japonske vrste. Na bojišču je obležalo okoli 80 Rusov in precejšnje število Japoncev.

Pri Lantjansu je ruski general Kačalinsky nakletil Japonce. Dež je lil curkoma, ko so Rusi napadli japonsko taborišče. Japonci so trikrat poskusili potisniti Ruse nazaj, ali Rusi so vsaki napad odbili. Na bojišču je obležalo 1000 Japoncev in 300 Rusov.

Japonska topničarka "Kaimon" je trčila pri Talienwanu ob rusko mino. 3 častniki in 19 mornarjev je utonilo.

Iz Mandžurije poročajo, da je kolera pričela razsajati med vojaki. Pri ponočnem napadu na Hoiyan so imeli Japonci 200 mrtvecev in 500 ranjencev.

Japonci so vzeli Rusom pri Port Arturu neko malo trdnjavo v kateri je bilo 8 topov. Pri napadu na trdnjavo jih je izdatno podpirala mornarica, ki je po kratkem in uspešnem streljanju prišla ruske topove, da so umolknili.

Po vročem boju so zasedli Japonci dne 6. julija Kaiping.

Dne 9. julija je portartursko brodovje bombardovalo vzhodne japonske postojanke. Zvečer se je vrnilo brodovje zopet nepoškodovano v luko.

Okolu Port Artura se vrše dan za dnevom na suhem in na morju večje in manjše praske.

V bitkah okolu Kaičova so Rusi izgubili okolu 200 moč. Slednjic so se umaknili armadi generala Oku-a, ki šteje 60.000 moč.

Vladivostoška eskadra se je iz svojega pohoda vrnila v Vladivostok, a najnovejša poročila trdijo, da je zopet odrinila na odprto morje.

Iz Sangaja se poroča, da so Rusi s minami okolu Port Artura pogabili okolu 28.000 Japoncev v zrak. Ta vest še ni oficijelno potrjena.

Rusija.

Povelja in ukazi carja — "batjuške" so že podobna poveljem norceev, s katerimi misli ohraniti despotizem, zajedno pa prisiliti ruski narod, da bi se v prihodnje obožaval nagajko kozakov.

"Batjuška" hoče odstraniti revolucionarno zlo s korenino, ker je prišel do prepričanja, da se misel svobodna je da zatrepi s kozaki, ječami in vislicami, vsled tega se mora zatrepi rdeča pošast že takoj v zibelki. V znamenju splošnega ljudskega poneumnevanja misli zmagati general Glazov — novi minister za "ljudsko naobrazbo". Da se ohrani ruski carizem, je potrebno potisniti šolski poduk na stopinjo, katero je začrtal nazadnjak — knez Merčerski.

1. Znižanje števila učencev.
2. Spremenitev sedaj obstoječih osmorazrednih gimnazijev v šestrazredne.
3. Nadzorstvo ljudskih šol se izroči sv. Sinodi.

Abiturijenti, ki bodo dokončali šestrazredni gimnazij ne bodo imeli pravico do študij na višjih šolah. Na ta način se bo skušalo število učencev avtomatično znižati.

Gimnazije, v katerih imajo učenci pravico obiskaviti višje šole, pa smejo obiskavati le sinovi v političnih zadevah zanesljivih starišev. — Kakor se poroča, je general Glazov za uresničenje tega učnega načrta že ukrenil vse potrebno, svojim pomagačem je pa imenoval generala Solotareva, najbolj zagrizenega reakcionarca.

Gospod Nikolaj II. bo do morda še doživel, da so tudi taka sredstva jalova proti razširjajoči se misli revolucionarni. Ali takrat bo prepovedano objupati kes za grehe, katere je izvršil v zvezi s svojimi nadzradnjaški svetovalci.

Car, batjuška je podoben vtapljačemu, ki lovi bilko, da bi ohranil svoje življenje. Vsako resilno sredstvo je dobro, da bi se obrnil na tronu svojih pradedov ter pridobil zaupanje svojih podložnikov. Iz svoje privatne blagajne daje tisočake za ranjence na bojišču. Od vojakov, ki odhajajo na Daljni Vzhok, jemlje slovesno slovo. Izdal je ukaz, da se nihče več ne sme zavoljo političnega zločina poslati administrativnim potom v Sibirijo. Politične zločince sodijo sedaj javna sodišča.

Bizantinski klečplazi bodo zopet "batjuško" hvalili zavoljo njegove človekoljubnosti. Za politične zločince se bode proketo malo spremenilo v sveti Rusiji. Mesto da bi jih pošiljala administrativna oblast v Sibirijo, obojali jih bodo sodniki, ki bodo v svoji hlapčevski ponižnosti tekmovali med seboj, da bi tem preje zlezli na višjo stopinjo.

Ta ukaz le dokazuje, da se car in njegovi ministri dospeli do konca svoje modrosti. Oni čutijo, da se mora nekaj zgoditi, da se potolaži vsaj nekoliko nezadovoljnost v narodu. Kakor izgubljene duše tava- jo okoli ter pri vsacem koraku priznajo svojo slabost in zmedenost načel. Če bi v resnici mislili pošteno z narodom — bi bilo sedaj vže prepozno, kajti valovi narodne nejevolje jih bodo pogoltnili.

Kuba.

Naša slavna republika Zdr. drž. amer. nadzoruje Kubo, kakor kak neotesan jereb svoje mladoletne varovance. Ameriški konzul Holaday v Santiagu se je pritožil pri poslanca Squieru v Havani o slabih cestah in pomankljivih sanitarnih napravah v Santiagu. Poslanec je istočil pritožbo predsedniku Palmi in leta je najponižnejše obljubil, da bo vse nedostatke v tem oziru odpravil.

Ako bi v Evropi v katerikoli državi postopal poslanec tako nesramno, bi se taki nastop smatral za napoved vojne in nesramnemu poslancu bi izročili potni list. Neznatna Kuba je pa morala to moralno klofuto vtakniti molče v žep, katero ji je dala mogočna Amerika, nje "plemenita osvoboditeljica". Ali smešno na celi stvari je, da se je ameriški poslanec pritožil o slabih cestah in pomankljivih sanitarnih napravah v Santiagu, ko je vendar prišel iz dežele, kjer v njenih mestih

smrdi cestno blato do neba, o pomankljivih sanitarnih napravah se pa smeji že vse kulturni svet!

Italija.

Sedanji papež je jako praktičen človek, če se gre za denar. Iz Rima se poroča, da je papež sprejel penzijo v znesku \$2000 na leto od italijanske vlade, ki je pa v resnici le letno darilo reda sv. Mavricija in Lazarja, kojemu je načelnik italijanski kralj. Papeža Pij IX. in Lev XIII. sta se branila sprejeti to darilo, dokler ne vrne italijanska vlada papežu njegove dežele. Najbrže bo sedanji papež sprejel tudi odškodnino v znesku \$641.000 na leto, katero je odredila italijanska vlada kot letno odškodnino za papežu odvzete dežele.

Sedanji papež je najbrže mislil, boljše je vrabec v roki, kakor golob na strehi. Uvidel je, da je boljše vzeti denar, kakor pa izdajati papirne proteste proti italijanski vladi, za katere se dandanašnji brezbožni svet še ne zmeni.

Španija.

V Barceloni so obsodili anarhista Miguela Artala, 17-letnega mladčiča na 17 let 4 mesece in 1 dan ječe, ker je poskusil umoriti ministerskega predsednika Maura. Le v Španiji je mogoče, da se anarhizem tako krepko razvija, ker vlada z brutalno silo zatira vsako delavsko gibanje. Vsako nasilje rodi proti nasilje. Najbrže bodo anarhisti tudi do obsodbo maščevali, ali jo pa izrabili za agitacijo, s katero bodo pridobili za svoje nazore in načela novih pristavev. Klerikalna vlada bo pa odgovorila s novimi preganjanji, kateremu bodo zopet sledili napadi. Vladni faktorji v Španiji so vse pozabili, naučili pa nje. Torej ni čudo, ako anarhizem v Španiji tako krepko napreduje.

V Madridu je osem žensk obtoženih umora. Le-te so umorile Carlotto Fuento, histerično žensko, ki je trdila, da je "devica Marija", ker so jo sosedje smatrali za čarovnico. Fanatične babure so strgale obleko raz njo ter golo posadile v kač, v kateri je bilo neugašeno apno. Prilivalo so toliko časa vodo, dokler ni nesrečnica izdihnila. Vražnoverne babnice so trdile pri tem nečloveškem trpinčenju, da iz nesrečne Carlotte izganjajo hudiča.

Gospodje v kuth in talarjih, to je vaše delo! Na eni strani anarhistični napadi zavoljo preganjanja organiziranih delavcev, na drugi pa verski fanatizem, ki v imenu boga vbija in mori nedolžne, slaboumne ljudi. To so sadovi tiste toliko hvaljene katoliške morale, vede, naobrazbe in vzgoje!

Nemčija.

Nemški profesorji se pripravajo med seboj o državnem prevratu nemške dežele, katero sta ustanovila božja previdnost in "železni" Bismark, če imajo po božji milosti postavljeni knezi pravico, kar čez noč strmoglaviti ustavo, konfiskovati vse ljudske pravice, ali morajo pa še le to napovedati in državnem zboru. Profesor Laband v Strassburgu predbaciva svojemu kolegu Jagemannu v Heidelbergu, ki zagovarja "državo na odповed", nevedo in površnost. Laband, ki slovi kot temeljit strokovnjak v pravoslovni vedi, protestuje, da bi pravoslovna veda dajala recepte za državni preobrat.

Mislino, da visokoučni profesorji pri svojih razpravah ne jemljejo v poštev, da kdor hoče vresničiti državni preobrat, se ne bode oziral na razprave pravoslovcev. Ako bo hotel Vilke drugi, evropejski klovn in norec strmoglaviti sedanjo ustavo, ne bode vprašal za svet ne Jagemanna, ne Labanda.

Ali da tako strmoglavjenje ustave tudi lahko pride od zdolaj, ki bode kakor vihar uničilo vse sedanje nazadnjaške državne naprave, o tem se najbrže obema učenjakoma še ne sanja.

Hererji v Afriki dajejo dobro porbri nemščim vojakom, koje je poslal Vilke drugi s svojimi kapitalističnimi zavezniki v Afriko ropat in krašt. General Troth zahteva vojake in ropet vojake. Ali ti vojski stanejo denar. Kmalu bodo Nemci naveličali se tega izžemanja v roparske namene, ter bodo povedali

profu Bülowu, državnemu kancelarju v obraz, naj na dražbi proda peščene pušave v južno-zapadni Afriki, ker je ljudstvo sito plačevati za klativiteške pohode, ki so narodu le v škodo.

Ameriške vesti.

Iz kapitalističnega brlega.

Barabski čini generala Bella in njegovih uniformiranih usivcev so zadobili že takšno lice, da nas ne more presenetiti nijedna vest, ki pride iz Colorade. Ako pa čitamo najnovejša poročila o nastopu milijonarjev in "ljudske straže" napram neoboroženim organiziranim rudarjem, potem se nam nehote stiskajo pesti in naša kri se prične pretakati hitreje po naših žilah.

V Cripple Creeku so barabe s krinkami na obrazu napadle 6 unijskih rudarjev v njihovih stanovanjih ter jih odvedli v gorovje. Od teh 6 so se do sedaj zgledali 4 pri predsedniku organizacije, kateremu so povedali svoje doživljaje.

Pretepali so jih z bičem, pobrali so jim denar in druge vrednosti v navzočnosti vojakov in deputi-šerifov.

Koliko časa bo še ameriško ljudstvo mirno gledalo ta grozodejstva in lopovstva, ki jih provzročajo barabe v službi kapitalistov?

Organizirani delavci pobirajo darove za otroke in žene preganjanih rudarjev. To je dobro in plemenito! Ali s tem še ne bode izbrisana sramota, katero je pritisnila grozovlada v Coloradi vsemu ameriškem delavstvu na čelo. Ako bi ameriški delavci jednodlasno zahtevali širom Amerike odstranitve neznošnih razmer v nesrečni deželi Colorado, tedaj bi izginili vsi neuniformirani in uniformirani usivci in barabe kar čez noč, poskrili bi se po skrivališčih kakor hijene, ko jih prepodi bel dan. Ako ameriški delavci čakajo, da jih bode kdaj Samuel Gompers vsposajal za protest proti krivicam v Coloradi, tedaj čakajo zastoj, kajti doživeli bodo, da bode delavska organizacija v Coloradi necega lepega dne zavratno vničena in poteptana.

Če se gre za kapitaliste.

Naše prerokovanje o preiskavi grozne nesreče na parniku "General Slocum" se je vresničilo popolnoma. Višji faktorji so odločili, da družba morilec in dobičkalovec, ki je zakrivila vse, ni odgovorna za nesrečo na parniku ter se jo ne more prijeti ne kazenskim, ne civilno-pravnim putem. Neki inspektor pomorskega urada je povedal odprto zaveznemu tajniku, da je na parniku "Grand Republic" — iste družbe — vse v neredu, da so resilne optovnice nerabne, resilni čolni le navidezno na ladiji, priprave za gašenje požara v žalostnem stanju, moštvo na parniku pa nezadostno po številu, če bi prišlo tudi na tem parniku do kake katastrofe. Najmanjši požar bi tudi ta parnik hitro vničil. Ako bi kdo zažgal svojo lastno hišo, da bi dobil zavarovalnino, bi ga obsodili na smrt, če bi le jeden sam človek izgubil življenje v požaru. Požigalcem, milijonarjem, dasi je izgubilo nad tisoč ljudi svoje življenje, se pa ne zgodi nič. — Zakaj???

Pobesneli kapitalisti.

"Lastninska zver" v Coloradi praznuje pravcate orgije. Okolu 100 unijskih rudarjev mej njimi predsednika in tajnika hočejo postaviti na zatožno klopo zavoljo umora. Znani general Bell, poveljni uniformiranih klativitezev pa zahteva očitno, da se morajo vsi obesiti. To bi se moralo izvršiti, ker je neka po kapitalistih podkupljena baraba izjavila, da so organizirani rudarji vprizorili dinamitni napad na železniško postajo Independence.

Ta bajka nas spominja na pripovedke Schaaka in sodrugov v Chicagi, katere so si le-ti izmislili, da bi nedolžne ljudi spravili na vislice. Ako delavci pravočasno širom Amerike ne protestujejo proti nameravnemu justičnemu umoru, potem je mogoče, da ga kapitalistična svojta "Coloradi tudi izvrši.

Semilijonski naročite in pripravite "GLAS SVOBODE"

izjava nemškega konzula.

O boju kapitala proti delavskim strokovnim organizacijam v Ameriki poroča trgovski izvedenec nemškega generalnega konzulata v New Yorku oficijelno to-le:

"Gotovo prevladuje splošno v industrijskih krogih naziranje, da se slabi časi izrabijo za pritisek na delavska strokovna društva, da se jih sili pripoznati vse rudotopilnice, delavnice, plavže in tvornice za "open shops" (dobesedno: odprte delavnice), v katerih smejo delati tudi neorganizirani delavci. Do sedaj je le del delavnic "open" ali "non-union" (nestrokoven), drugi del je pa "closed" (zaprt) ali "union", t. j., da smejo delati le organizirani delavci in da se v poštev jemljejo pravila strokovnih organizacij. Najpripravnije sredstvo bi bilo, da se vse delavnice za nekoliko časa zapro, potem se pa zopet kot "non union" odpro. Vsled tega in vsled slabe trgovine se pričakuje, da se bode produkcija za dlje časa omejila.

Mi smo trgovskemu izvedencu nemškega konzulata za to izjavo zelo hvaležni, ker nam je odkritosrečno povedal misli ameriških kapitalistov.

V prvo svarimo vse delavce v stari domovini, da se ne vsedejo agentom vsled nizkih vožnih cen na limanice, ker za sedaj preti Ameriki gospodarska kriza ter jim svetujemo, da počakajo doma, dokler ne postanejo zopet boljši gospodarski odnošaji.

Amerikanskim delavcem pa priporočamo, da stoji na straži, da ne bodo kapitalisti zavratno naskočili njih organizacije ter jih vničili. — Združite se krepko — ter bodite oprezni!

28 mrtvih, 72 ranjenih.

Posebni vlak je v bližini Chicage na progi Chicago & Eastern Illinois na nekem ovinku došel pred njim vozeči tovorni vlak. Suneč je bil tako močan, da je bilo na lici mesta ubitih 28 oseb, 72 pa ranjenih.

17 mrtvih, 35 ranjenih.

Redni vlak je zavozil blizu postaje Milvale, N. Y., na stranki progi "Greenwood Lake" v posebni vlak, ki je tu vodo jemal za lokomotivo. Dasi je strojevodja znižal hitrost vlaka na 10 milj na uro, ko je vozil v postajo, kljub temu je lokomotiva zdrobila zadnji voz popolnoma, sprednji del zadnjega voza je pa porinila v predzadnji voz. Strojevodja in kurjač rednega vlaka sta poskakala raz lokomotivo, ko sta uvidela, da je katastrofa neizogibna.

Kdo je zakrivil nesrečo? Odgovarjamo lahko: Slabe naprave za varnost prometa na ameriških železnicah! Kdaj se bode vendar ameriško ljudstvo spametovalo ter prisililo ameriške železniške kralje — te sistematične morilce — potom zakona, da vporabijo najnovejšo iznajdbe za varnost prometa na ameriških železnicah??

50.000 delavcev stavka.

Opoldne dne 12. julija t. l. je pričelo 49.600 vslužbencev v ameriških klavnih stavko. Stavkujoči delavci zahtevajo za neučudene delavce 18½ centov plače na uro in 10-urni delavnik. Mesarski kralji pa ponujajo le 17½ centov. Stavkujoči delavci so po mestih razdeljeni tako-le: Chicago 20.000 moč, St. Paul 800, Sioux City 800, So. Omaha 5000, St. Joseph 5000, Kansas City 10.000, East St. Louis 5000, Fort Worth 1500, New York 1500. Mesarski kralji so v zadnjem trenutku zavoljo plače predlagali razodbišče. Ali bilo je prepozno! Izvrševalni odbor ni mogel več vzeti ta predlog v poštev, ker je že izdal povelje za stavko.

POZOR ROJAKI!

Opozorjamo rojake, da nam bode knjizica "ŽRTEV RAZMER" ali "ZAPISKI KRANJSKEGA KAPLANA", kmalu pošla. Kder želi imeti knjizico, v kateri se slika pogubonosno delovanje nekaterih duševnikov po imenu za naš narod, naj depolije 25c. na upravnishče "Gl. Sv." in pošljemo mu jo takoj.

Zalegra, ki se epsuje v knjizici, so je završila na Kranjskem ter je povsem resnična. Uprav. "Gl. Sv."

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek in velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo leto .....kron 10
za pol leta .....kron 5

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljave je sledeči:

"Glas Svobode"
563 Taroop St. Pilsen Sta.
Chicago, Ill.

Pozor Slovencii!
Velika otvoritev — „Grand Opening“ bude dne 16. julija v veliki plesni dvorani na vogalu 18. ceste in So, Centre Ave.

Početak točno 48 uri zvečer. Svirala bude znana unjska godba W. S. M. "Ljubljana" slovenske in druge poskočnice; točilo se bude sveže pivo, naravna vinska kapljica in predajale najfinejše smodke. Preskrbljeno bude tudi za narzel in gorak prizriček.

Kdor se hoče po ceni in dobro zabavati naj pride v soboto dne 16. t. m. v Narodno dvorano, ker je vstop vsakomur prost.

Za obilen obisk se priporočata.
BRATA MLADIČ.

Dopisi.

Iz dežele lepovov.

Kapitalistična svojat v Coloradi je pred nekoliko dnevi v nekatere kapitalistične časnike, ki za denar pišejo vse, kar kdo hoče, doposlala vest, da je neki rudar priznal, da je obstala zarota za razstrelitev postaje Independence.

Kdor je pazno zasledoval dogodke pred razstrelbo v Cripple Creek, ve, koliko važnosti se lahko prišteva omenjeni izjavi rudarja.

Za sedaj moramo še počakati, kaj poroče k temu rudarska organizacija. A eno je že danes pribita resnica. Omenjena izjava ni nič drugega kakor navadna laž, katero so si kapitalisti naročili, da bi odvrnili od sebe pozornost.

Dne 13. januarja t. l. so podjetniki v Coloradi vložili spomenico na senat v Washingtonu, v katerem so po svojem opisali vzroke stavke. V tej spomenici opozarjajo kapitalisti na necega McKinneya, ki ima zločinski značaj in je član osrednjega odbora rudarske organizacije. Nadalje se poroča, da je Mc Kinney obtožen, da je skušal pogneti z dinamitom v zrak vlak, v katerem so se vozili garjevci.

Kmalu po tej izjavi se je zopet skušalo v Coloradi spraviti vlak iz tira, v katerem se je vozil gosp. Peabody. Nbroj stavkajočih rudarjev je bilo aretovanih. Ali preiskava je dognala, da je tajni policaj Beckmann, ki je bil v službi podjetnikov, izdelal načrt za napad na vlak. Ali orodje njegovo je bil isti Mc Kinney, o katerem so lastniki rudokopov poročali v spomenici senatu, da ima zločinski značaj.

V preiskavi je Mc Kinney čisto priznal, da mu je za napad na vlak v imenu lastnikov rudokopov poudil tajni policaj Beckmann \$500 in da je za omenjeno svoto pripravil izvršiti še enkrat napad, če mu jo le kdo ponudi.

Izpovedanja te barabe v kapitalistični službi so bila taka, da je bilo sodišče primorano izpustiti iz ječe vse obtožene rudarje. Zagovornik obtoženih rudarjev je imenoval to delo kapitalistov barabski zločin ter zahteval, da se sokrivce barabe Mc Kinney pošlje ter prave provzročitelje napada obtoži.

Sedaj je bilo sodišče primorano zapreti Mc Kinneya. Preiskava proti njemu se je pričela le navidezno, kajti kmalu so lopova Mc Kinneya izpustili iz preiskovalnega zapora, dasi je odprto priznal napad na vlak.

Ta edini slučaj nam kaže v pravi luči, kako lastniki rudokopov v Coloradi skrbe za dinamitne napade in krive priče. Mi smo prepričani, da je izjava rudarja o dinamitnem napadu na postajo Independence le delo lastnikov rudokopov, ki bi radi tem potom uničili rudarsko organizacijo, da bi se v prihodnje odrekli in slabši rudarje, ne da bi jim bilo rotili pri tem izsena vanjo žlovecke delavne moči do skrajnosti.

Aharov

Spreobrnjenje sv. Savla.

Nedavno ste pisali v "Gl. Sv.", da so minoli časi za čudeže, da sta "Chicago Record-Herald" in "Sunday-Tribune" podkupljena — da je vse le farški humbug. Vi se motite! Dokažem vam lahko, da se je pred kratkim zvršil v Indianapolis čudež, ki je podoben čudežu sv. pisemskega Pavla.

Seveda se malce bojim povedati in izobnuti ta čudež v javnost, ker bi morda prišel tudi na ušesa gg. clevelandskemu Maslarju in pa ljubljanskemu "dohtarju" Janezu E. Kreku, ki delavcem v stari domovini ponuja z farško mastjo zabeljen socializem, da ne bi z nova preklela spreobrnjena ter ga tako spravila ob nebeški raj, kjer se vse to zviha v neskončnem rajskem veselju, kar imajo rajski agentje že dandanes na tem grešnem svetu.

Ali kot dober, vesten katoličan, ki ne skrbi le za veselje na tem svetu, kojemu ni vera le na jeziku, sem primoran za sv. pismo predlagati nove slike, makari če prav omenjena gospoda prekolneta spreobrnjena. Boljše je, če hudič eno dušo vzame, kakor da bi bili pogubljeni vsi ljudje. Nove slike so te-le:

1. Kranjska ligvorijanska žilindra — patentovana na št. 1763 St. Clair St. v Clevelandu.

2. Organizacija ljubljanskih cigarar.

3. Psalmist Maslar z čifutskim "tudilskom".

4. Zaroka Majerja z Rebeke, pardon Lizo.

5. Kana galilejska ženitev clevelandskega "šokeca" Stefančiča, farškega "zgnarnarista" in agenta "N. D." z Ančko pri Zinkandu v Indianapolisu. Ta lokavi ligvorijanski učencec, ki pravi, da se je naučil iz sv. pisma "cantica canticorum", je že toliko pogledal v "črne bukve", da je vrček za vrčkom pive spremiljal v vodo.

Ali to se ni pravi čudež. Očrtati vam hočem pravega — pristnega, da grešni Slovenci, sploh "frdamani" socialisti spoznate širo Ameriko, kakšne velike "gnade" božje smo deležni bogu dopadljivi Slovenci v Indianapolisu.

Bilo je krasno pomladansko jutro, polno poezije in bujne melodije, kakor tedaj ko je pogled na divje kavkaške gore v Lermontovi duši rodil slavnega "Demosa". Veličastno je bilo, kakor tedaj ob gardskem jezeru pod romantičnimi tirolskimi planinami, ko nam je bujna Shakespearova domišljija dala slavno delo — "Romeo in Julia", tedaj je stal naš junak pred hišo na ulici, gologlav in golorok ter neprestano motril topolova drevesa, koje je opeval agent "N. D." v 22. št. Hladna jutranja sapica se je nagajivo poigravala s njegovimi rujavimi ščetinami, ki so mu štrlele kviško, kakor zviti prečišči repički.

Kdor ga je pazno motril, bi mislil, da naš junak kuje kako dramo, v kateri bi imela papež Julij III. in pa njegov paž Bertuccio glavni vloži. Ali temu ni tako. V njegovi duši se je vršil čuden boj liki stari grešnici, ki jo ostavlja greh in hudič.

Slaven je bil? "Prvak in vodja" Slovencev v Indianapolisu. Vsi klerikalni listi v Ameriki so prinašali njegovo slavno ime. Vsi "ščurki" v ameriškkih lemenatih so vedli za njegov naslov. Vsacega pustolovca, kojega je zanesla burja v naš kraj, je moral "futrai" zastoj, za kar so mu slavo peli v "N. D.". Bil je predsednik, tajnik, pooblaščenec društva, ali ti "brezverski" fličerji so ga dali v pokoj. Na njem se je vresničil latinski pregovor: Sic transit gloria mundi!

Zaklel se je, da se maščuje nad vsem, kar je svobodno ali napredno. Ali glej! Močno se zabliška — "dah svobode" se prikaže nad njegovo glavo in začuje se močan glas:

"Paul, Paul, zakaj me preganjaš? Padel je vznak in gotovo bi si bil razbil svojo glavo, da ni padel svoji boljši polovici v naročje. Počasi se je dvignil, odšel je v svojo sobo — bil je preobrnjen.

Vsedel se je za mizo, predpri svojo glavo in obžaloval svoje grehe. Kesal se je, da je bil agent "Am. Sl.", da je pomagal clevelandskemu "kumštemu črnošolcu" Stefančiču agitirati za "N. D." Trkal se je po prstih, da je pisal "Am. Sl.", da Slovenci rajše igrajo na karte in po gostilnah popivajo, kakor da bi nabirali za irsko cerkev.

Postal je "prijatelj" in "čitatelj" "Gl. Sv." — celo "razširjevalec" misli svobodne.

Da bi te krivice vsaj nekoliko poravnal "pisal" je v 26. št. "Gl. Sv." list do Korinčanov pod naslovom: "Slovenci na noge za irsko cerkev", v katerem priporoča roja-

kom, da naj zapro mošnje pred farji in naj rajše zidajo norišnico. — Za, katerega pa že on ve.

Svobodni Aharov.
Od nekd.

Do sedaj so priobčevali ameriški klerikalni časniki le take "čudeže", o katerih so poročali v angleškem jeziku pisani časniki o drugih narodih in katere so plačevali farji raznih ver v dobrem čevljarstvu podkupljivemu ameriškemu meščanskemu časopisju.

Ali stvar je zadobila sedaj povsem drugo lice. "Am. Sl." je v 30. št. t. l. prinesel neko poročilo o čudežu, ki se je baje zgodil v Aspeno, Colo. Da sleherni Slovenec spozna, kako nizko so padli slovenski farji v Ameriki z farbanjen, hočem tu doslovno navesti poročilo o omenjenem čudežu: "Sedaj pa nekaj drugega. Eno leto je minulo, odkar sem si podpisane tukaj v Aspeno kupil dom, ki me stane \$200 gotovega denarja. In sam sem popravljal, ker sem sam "karpentar" ali mizar. In dne 26. junija sem prišel z dela ob 1. uri čez polnoč in šel v sobo, kjer sem imel "tislarski verštat" ali mizarstvo delavnico, veliko drobnega lesa in oblane ter v drugi sobi vso boljšo opravo. In šel sem in prižgal šibico, da vidim, koliko je ura. Ker je bilo ravno eno čez polnoč, vržem šibico na tla in mogoče je, da je padla na "ene šitne" hlače. Potem zaprem in grem v drugo sobo spat. Tedaj me moja žena opomni, da mora zjutraj ob pol šesti uri vstati, ker je bilo nedelje jutro in to zadnji čas, da more k sv. maši. Velela je: "Ker sem bila zadnje zamislila, nesmem nikoli več." Ko je bila polšeste ura, se je vzdignila in je odprla sobo, nakar jo je dim nazaj vrgel. In vzela je posodo vode in ogenj pogasila. To je pač božja milost! Za par minut bi bila tla pregorela in vse bi bilo zgorelo, morebiti še jaz, žena in otroci. Molitev in cerkev pomaga."

Anton Palčič.

Klerikalnega agitatorja Antona Palčiča vprašam tu javno: Zakaj ni imel ure v sobi, temveč jo je imel v "tislarskem verštatu", kjer bi bil lahko pogledal iz ceste na uro, ali jo pa odnesel, kdo drugi, ne da bi mu bilo treba prestopiti prag Palčičevega "verštata". Taki ameriškanski "verštati" a la Palčič so podobni dvarnicam v stari domovini. Torej je tudi umevno, da se v tacih "verštatih" ne hranijo ure, kakor poroča farjem prodani Palčič. Kdor ima uro jo hrani v sobi, ter jo ne pušča kar tako, da bi jo lahko odnesel prvi capin, ki slučajno gre mimo "verštata". Še bolj se je pa urezal Palčič, ko trdi, da je v soboto zvečer, ko je bilo ravno eno čez pol noč prišel od dela domov. Gospod Palčič take laži pripovedujte vi zelenecem, ki so še le prišli čez veliko lužo v Ameriko, morda vam le-ti verjamejo, da "karpentari" delajo v Ameriki ob sobotih do ene ure čez polnoč.

To bi že vrjeli, da leže "šitne" hlače pri gosp. Palčiču po tleh, ker je prelen, da bi jih obesil na klin. Ali ne verjamemo, da so se hlače vzele, ker sam klerikalni podrepanik dvomi o tem, češ mogoče je, da je padla šibica na ene "šitne" hlače. Sploh pa farjem prodana duša piše tako, kakor da bi imel cele kupa "šitnih" hlač v svojem "verštatu".

Ali še večja zagonetka je, da je gorelo od ene čez pol noč pa do pol šestih zjutraj ter da je bil ogenj tak, da bi v par minutah vse zgorelo, a boljša polovica g. Palčiča je z eno posodo vode pogasila vse, kakor da li delovala na lici požara najboljši izurnena požarna straža z najmodernejšimi brizgalnicami.

Vsled tega čudeža priporočamo farško škofovi zavarovalnici proti ognju na Kranjskem, da naj vržejo sv. Florijana na cesto, na svojem grbu naj pa slikajo boljšo polovico g. Palčiča držčev v roki posodo, ki služi po noči za neke posebne namene in razvijajoč neko vrsto fino dišeče vode čez "karpentarjev verštat", ker narod trdi, da je dotične vrste voda vsled kislin in soli, katere ima vsebi, jako vporabna, ako se kakšniemu pijančku "šnops" vname v želodcu.

Edino, kar verjamemo g. Palčiču je to, da je pozno prišel domov — a ne od dela temveč iz kakega "saluna". Zato naj si zapomni g. Palčič, da laž ima kratke noge.

J. Božič.

Sedrugl Delavci!
Edino vaše orožje v boju za obstanek je vaše časopisje. Spominujte se svojega glasila. "Gl. Sv." na vseh sestankih in veseljih. — Od boja do smage!

29 julija

bode vozila Nickel Plate železnica izletnike v Chautauqua Lake, N. Y. in nazaj v Chicago za \$14. Povratni listki so veljavni do 30. avgusta, ako se jih da shraniti. Na navedenem vlaku Nickel Plate železnice se ne doplačuje. Znižane vozne cene v druge vzhodne kraje. Tri dnevni vlaki, s spalnimi vozovi, zasebnimi obedni za klube, cene po 35c do \$1, tudi postrežba "a la carte" ter obedni po 50c. v jedilnih vozovih. Pišite John I. Calahan, General Agent, 113 Adams Str. Room 298 za podrobnejša poročila. Za listke se zglasite v mestnem uradu 111 Adams Str. ali pa v Auditoriju Annex, Chicago, Ill.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata John Rebola v Steel, O.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. Smitljeniki se vabijo v društvo.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So, Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 1049 Green Bay Ave.

Društvo sv. Petra in Pavla Pozivlja vse svoje ude, da se zanesljivo udeležijo zborovanja vsakega 13. v mesecu v dvorani na S. Santa Fe Ave. št. 1207 PUEBLO, COLO

Bratsko društvo: "SOKOL" spadajoče k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v društvenih dvorani na 502 So. Santa Fe Ave. Društveni zdravnik je Dr. Chr. Argyr na 1210 Berwind Ave.

K mnogobrojnem pristopu v čile društvo vabi vjudno ODROR. PUEBLO, COLO.

NAZVANILLO.

Naznanjava rojakom, Hrvatom in drugim br. Slovanom, da sva kupila veliki, splošno znani

.....SALOON.....

pod imenom "Narodna dvorana," sedaj "Slovenski Dom". Priporočava o občinstvu, posebno raznim društvom veliko plesno dvorano za razne zabave in druge dvorane za društvene seje. V saloonu "pool table" in glasovir. Točiva pristno pilzensko pivo in druge izborne pijače. V istih prostorih otvorila sva tudi vinarno. Točiva izborna kalifornijska, Trinerjevo in druga bela in rdeča vina, rdeči burgundec, beli tokajec, risling in druga vina sva se dobe pri naju na debelo in drobno.

Potniki dobe pri naju prenočišče in vso postrežbo. Vsi dobro došli!

Mladič bratje

85-587 S. Centre Ave. na vogalu 18. cesti. TEL. LOOMIS 498 Chicago, Ill.

Ali ste že preiskali Ida ho?

Po pravici jo nazivljemo zemljo bodočnosti

V poljedelstvu, vodah, rudah pa bode kmalu ne prekošana.

NJE PODNEBJE JE PRAVI IDEAL.

Ali se hočete bolje poučiti o državi? Če iščete nove domovine za poljedelstvo, tedaj pišite nam. Ako vas zanimajo premokopi in rudniki v našem takoj zvanem "Thunder Mountain folder" potem pošljite in prepričajte se na svoje lastne oči.

D. E. BURLBY, D. S. SPENCER, G. P. & T. A., A. P. & T. A. Oregon Short Line R. R., Salt Lake City, Utah.

URBAN BRO'S

pagrebni.

393 W. 15th. St. Chicago, Ill. CENA IN DOBRA POSTREZBA

JOHN FERBEZAR

629 S. Santa Fe Ave. PUEBLO. Priporočam rojakom svojo novo, lepo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpologo.

Veliki obletni izlet. Društva "Slovenija" št. 44.

C. S. B. P. J.

V East Side Grove, South Chicago na 108 cesti in Indianapolis Ave.

KI BODE DNE 24. JULIJA, 1904.

KEGLJANJE ZA DOBITER V VREDNOSTI \$10.00.

Vzemi Robey, Hammond ali Whiting voz ulično železnice v Grove na Madison Ave. in 63. cesti. Vstopnina za osebo 25 centov.

SLIKA PREDSTAVLJA uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom Gold filed, jamčeni za 20 let. Kolesojve na razpologo Elgin ali Waltham. Zdjaj samo

\$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kurpi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Ako hočes imeti fine slike, idi k fotografu LIEBICH-u 80-86 Euclid Ave. Cleveland, Ohio.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Anton Sukle

PUEBLO, COLO. 604 S. Santa Fe. Priporočam svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje. TELEFON 692 Red in 373 Black

Najboljši svetovni obiskovalci

so na dobičku ako potujejo via

Denver in Rio Grande železnice preko Rocky Mountains okraja v Colorado, Utah ali tihoceansko obrežje,

ki ima največ krasnih razledov, gorskih alik, mineralnih studencev ter za lov in ribarstvo tako ugoden kraj, kakor nijedna druga progna na svetu.

Zdravo coloradsko podnebjje je posebno mikavno za poletne počitnice. Zdravišča — Manitou, Colorado Springs, Glenwood Springs in Salt Lake City so svetovno znana. Znižane cene v Colorado Springs in Utah na vseh progah s primernim izstopom v coloradskih in zapadnih mestih.

Brzovlaki iz St. Louisa, Chicago v Colorado, Utah in californijska mesta. Elegantni jedilni vozovi, postrežba a la carte na vseh brzovlakih.

Najlepše ilustrovane knjižice se na zahtevanje razpošljajo zastoj.

S. K. HOOPER, G. P. & T. Agent, Denver, Colorado.

NAROČAJ SVOJE OBLEKE PRI

Charles Tyl-u

priljubljenemu unjskemu krojaču 772 So. Halsted na vogalu W. 19th Place, ki čisti in popravlja tudi ženske in moške obleke. Gospod Tyl je Slovan ter dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in trpežnega dela ter nizkih cen.

SLOVAN K SLOVANU!

LETO JE TU!

Naša bogata zaloga unjskih najmodnejših oblek in povrnikov je popolna. Vsa obleka je izdelana od unjskih krojačev in so najmodnejše in najcenejše na trgu. Pri nakupu oziroma naročilu te nove zaloge smo dali posebno pozornost na to, da bi te naše obleke najdalje v modi ostale in da bi cenj. odjemalcem, kakor smo dosedaj, tudi v bodoče ugajali. Cene naših oblek in povrnikov so

OD \$6.00 DO \$20.00

Izvolite si naročiti najmodnejšo obleko ali povrnik? Naša večletna skušnja v tem poslu vam jamči, da vam napravimo po vaši volji in okusu obleke in povrnike iz naše velike zaloge vsakovrstnega domačega ali importiranega sukna za tako nizko ceno, kakor nikjer drugod. Naročena obleka ali povrnik od \$12.00 naprej.

Govorimo slovensko. Vprašaj po številki 10

s sedežem v Chicagu, Illinois.

- Predsednik: JOHN STONICH, 566 S. Centre Ave., Chicagu, Ill.
Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
I. tajnik: MARTIN KONDA, 563 Throop St., Chicagu, Ill.
Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 563 Troop Str., Chicagu, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South Chicagu, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicagu, Ill.
ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicagu, Ill.
Porotni odbor: JOS. DULLER, 416 Washburn Ave., Chicagu, Ill.
MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicagu, Ill.
MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicagu, Ill.
Bolniški odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicagu, Ill.
JOS. DULLER, 416 Washburn Ave., Chicagu, Ill.
ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicagu, Ill.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljke pa blagajniku Frank Klobučarju.

Vatop.

- Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Josip Zabukovec roj. 1876; Anton Kralj roj. 1877; Jakob Juvančič roj. 1866. Društ. šteje 48 udov.
Društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Matevž Naglič roj. 1870; Jure Kasunčič roj. 1863. Društvo šteje 26 udov.
Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Ivan Brenčič roj. 1875; Alojz Vodlan roj. 1883; Franc Ocopek roj. 1874; Ivan Kastelic roj. 1882. Društvo šteje 30 udov.
Društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Ivan Prisljan roj. 1869; Josip Dolanc roj. 1869; Ivan Markovič roj. 1872; Tomaž Mravlja roj. 1861; Martin Zdvovšek roj. 1882; Josip Čadež roj. 1880; Ivan Podobnik roj. 1880. Društvo šteje 31 udov.

Suspendovanje.

- Društvo "Slavija" v Chicagu, Ill.: Milinor Šolar roj. 1857; Frank Sinkovec roj. 1877; Matija Plut. Društvo šteje 62 udov.
Društvo "Triglav" v La Salle, Ill.: Ivan Hrvatitš za nedoločen čas. roj. 1875. Društvo šteje 47 udov.
Društvo "Bratstvo" Steel, O.: Frank Sušina roj. 1871. Društvo šteje 25 udov.
MARTIN KONDA I. tajnik.

Petrova skala.

V. K. iz Rima, 25. nov. XXIII.

Na eni strani grmi Vatikan proti Italiji, skrivaj pa vživa njene dobrote; na eni strani izobčuje kraljevsko rodbino, na drugi strani pa sam skrbi, da to izobčenje le na papirju ostane.

V Vatikanu so te taktike že davno vajeni. L. 1887. je papež obsodil knjigo patra Tostija "La Conciliazione" — isti papež, ki je predno je knjiga izšla, sam prebral vse kritične odtiske te knjige in nekateri stvari popravitil.

"Slov. Narod" je prej kakor katerikoli evropski list — sporočil, da so sedaj objokane nekatere knjige prof. Loisyja. Sedaj je ta vest uradno potrjena. Papež je bil obsodbo sistriral, a se je dal pregovoriti in ukazal, da se obsodba razglaši.

Vprašal sem nekega mons. gnora, kake posledice bo to imelo. Rekel mi je: "Prav nobenih. Ponovi se ista veseloliga, ki se je z Loisyjem že enkrat ponovila. Papež Leon XIII. je pred nekaj leti obsodil neko Loisyjevo delo, Loisy se je podvrnil in po preteku nekaj mesecev — obnovil svoje "amote". Tako se zgodi tudi sedaj. Izobčiti Loisyja se Vatikan ni upal in s tem je vse rečeno."

Tako omenjeni monsignore. In moč je dobro informiran, saj sem jaz po njegovih informacijah mogel že dne 17. decembra poročati v "Slov. Narod", kar je kardinal Richard, ki je Loisyja tožil v Rimu, izvedel šele več dni kasneje. Papeževo pismo na kardinala Richarda je namreč datirano z dne 19. decembra, odposlano je bilo torej iz Vatikana dva dni pozneje, ko je bilo moč poročilo že napisano v "Slov. Narod".

Pisatelj "Petrove skale" je s svojim spisom zadel v črno. Ti papeži, škofje, korarji in drugi, ki stoje v službi katoliške cerkve niso ljudje, ki bi imeli srce za narod, za tisti narod, ki s svojimi žulji in sragami živi to leno gospodo. Ti gospodje so sovražniki ljudske omike ter prijatelji teme — slepe vere. Mejtem ko ljudstvo stremi za omiko in naobrazbo, pa boljšimi življenjskimi pogoji, ma priporočajo ponižnost in pobežnost ter ga tolažijo z boljšim življenjem na drugem svetu, sami pa žive v brezdelnosti, razkošju in sijaju. Katoliško ljudstvo, ki se muči in dela od zore do mraka za vsakdanji kosček kruha, bode prej ali slej za vselej obrnilo tej gospodi hrbet.

G. Frank Petrič, zastopnik "Glas Svobode" obiskuje sedaj rojake v državi Ohio. Vsem somišljenikom ga priporočamo.

Somišljeniki naročite in priporočite svoje tiskarje.

RAZNO.

Oče Anžuta v smrtni nevarnosti — v Peklu.

Iz Borovnice se piše "Sl. Nar.": V tukajšnjem znamenitem Peklu, kamor je bil dosedaj pod nepristopen, dela "Slovensko planinsko društvo" pot — stopnice in mostiče — in kmalu bo prijateljem narave odprti diven kraj, kamor dosedaj se ni stopila človeška noga. Tudi blaga duša Anžuta, idoč s sekirico v gozd, si je hotel s svojim sosedom Balančetom ogledati "svete stenge", kakor je sam krstil to novo pot. Naša turista sta pogumno korakala po novozgrajeni poti, a poti je zmanjkalo in kako sedaj priti do vrha, kjer se nahaja Anžutov gozd? Anžuta pleza od peči do peči, dasi ga je sosed svaril, da naj opusti to vratolomno početje a ta ga ni slusal in kobacal je svojeglavno vedno dalje, dokler ni dospel do neke votline, skoki katero je nameraval priti na nasprotni breg potoka. Preril se je z veliko težavo med dve skali, od koder ni mogel ne naprej, ne nazaj. S svojo sekirico je sicer pridno klesal skali, a ta se mu je kmalu obrabila in tako je tičal brez pomoči v pasti. V ten strašnem položaju je jel klicati svojega spremljevalca na pomoč, a ta se mu ni upal slediti in ubral je v drugi smeri pot na Pokojišče, kjer se je nadejal dobiti ljudi, da bi rešili s pasti svetlega Anžuta. Pa tudi Balanče se je priplazil v tak kraj, da ni mogel ne naprej ne nazaj. Na pomoč klicati bi bilo v tej samoti brezuspešno, zato je sta oba jela misliti na večnost in delati dobre sklepe. Anžuta se je zaobljubil, ako ga božja previdnost še kdaj reši iz te zagate, da ne bo več "šnopčka" pil in tudi ne več čital "dušne paške". Balanče je pa v svojem obupu napravil oporoko, in ker ni imel papirja pri rokah, obelil je mlado hajo in nanjo zapisal s svinčnikom svojo poslednjo voljo v nadi, da se monša vendar kdaj dobi človek, ki bo našel ta nesrečni kraj. Ko je Balanče izgotovil svoj testament, skušal se je rešiti in plezal je dalje in dalje, vedno v smrtni nevarnosti, dokler se mu ni naposled posrečilo priti na Pokojišče, odkoder je potem prišla tudi Anžutu pomoč. Spustili so namreč po vrvi nekega pogumnega zidarja do luknje, v kateri je tičal nad tri ure že ves oslabiljeni Anžuta in ga tako rešil gotove smrti. Če bosta Anžuta in Balanče tudi držala svoje storjene obljube, je zelo dvomljivo. Saj Anžuta že zopet pije svojo merico "šnopčka" in tudi kakor poprej čita vsako jutro svojo "dušno pašo". To je pa gotovo, da prostovoljno ne pojdetata več — v Peklu.

V dobi konskordata.

Okrajni glavar v Moravskem Šumperku je v zadnji čas učiteljstvo svojega okraja strogo nadzorovati po — orožnikih. Duhovniki in drugi klerikalci pridno pošiljajo glavarju brezimne ovadbe

proti učiteljem, a okrajni glavar pošlje takoj orožnika, da učitelja zasliši. Nedavno je pričakal tako odposlani orožnik učitelja pred šolo, da se je ta vrnil s sprehoda ter ga nahrulil: "Došla je ovadba, da čitate protiverske (proč od Rima) spise. Take pregrešne spise dobivate baje redno po pošti, morda pod drugim imenom". Seveda je bilo vse skupaj zlagana duhovniška denunciacija, a značilno je za 20. stoletje, da bodo morali učitelji politično oblast vprašati, kaj smejo čitati.

Kako klerikalci skrbje zase.

Duhovniki se že od nekdaj trudijo na vse mogoče načine, da spravijo kolikor mogoče dosti svojih ljudi v vse javne zastope in zборе, da se tam potegujejo za klerikalne koristi. Tako se je tam tudi sklenila postava, vsled katere duhovnikom ni treba plačevati občinskih doklad pri nobenem davku in da so njih palače, ki jim jim zida ljudstvo na svoje stroške popolnoma proste vsakega davka. Kakor pa je znano, imajo župniki in kapelani v vseh občinah, kjer je ljudstvo se tako zabito, da se jim da voditi in komandirati, v vseh zadevah/vedno prvo in zadnjo besedo, a da bi plačali kaj za občino, to jim ne diši! Tudi hišni davek bi lože plačevali, kakor kmetje ter tako pomagali državi k večjim dohodkom, toda tudi to breme so klerikalci naložili na pleča drugih davkoplačevalcev. Tako klerikalci povsod le zase skrbje, le zase delajo, bedastim kmetom, ki jih volijo za svoje poslance in zastopnike, pa za hrbtom kažejo fige!

Kazen v Marijini družbi na Jesenicah.

Katoliško delavsko društvo na Jeesnicah ima svoj "tamburaški klub", ki sloni pod komando kaplana Zabreta. Ti tamburaši sedaj štrajkajo. Zakaj da štrajkajo, tega ne vemo; morda jim je Šušteršič Krekova polenta začela predsedati. Istina pa je, da katoliški tamburaši štrajkajo. Seve, da tu nič ne opravi ničla Glavič ali ljubljanski poba Gostinčar, zato je tudi župnik Zabukovec sam poskusil, napraviti red in mir. Potruditi se je moral menda precej močno, ker je se pozno ponoči v katoliški društveni dvorani razgrajal. Izvedeli smo, da je fajmošter Zabukovec zahteval, naj se vsi štrajkuječi tamburaši vpišejo v Marijino družbo; skoraj gotovo za kazen. Tamburaši so se branili, a tolažil jih je apostol Peter Rozman, rekoč: "Fantje, kar vpišete se v Marijino družbo." — "A, tam se mora preveč moliti." Peter: "Saj sem jaz tudi vpisan, pa nikoli nič ne molim." Petrove besede so obudile splošen smeh. Mi pa pristavimo: "Peter, ti si Marijin otrok, pa nič ne moliš? Tedaj si ti prvi pristaš Luciferjev, ker si sam rekel: "Ne bom mu služil — Bogu! Ne bom se zgovarjal — z Bogom." — Peter, Peter, ti si skala, a na to skalo ne bomo zidali hiše božje.

Devičarjev ni.

Škof se je v Postojni pritoževal, da imajo Marijine družbe tako preklonjeno malo devičkih članov. Čestitamo Postojncem in sploh Notranjskem, da se je škof zaradi njih pritožil, kajti kolikor manj je kje hinavskih devičarjev, toliko več je med fanti spodobnih ljudi.

Naznanilo.

Rojake v Puebli, Colo. obveščamo, da je zastopnik "Glas Sv." g. Nikolaj Staršinič. Njemu lahko popolnoma zaupate v vseh zadevah, ki se tičejo. "Gl. Sv."

Nevednost v igri.

Svetovno znani kardinal Mazarini, jako vesten državnik je rekel, da je v mladosti pri neki igri izgubil vse — poleg pa še svojo obleko. To ga je tako korenito spametovalo, da ni več igral od tistega dne. Res je, da neveda v igri ugonobi mnogo mladih mož in žen, če se gre za karte ali konjske dirke ali neveda v življenjskih skušnjah, posebno pa v boleznih škodi še mnogo več. Ako veste, da je Trinerjevo ameriško, zdravilno, grenko vino najboljšo zdravilo za vsaki žledeec, torej ne kupujte drugih mazaških zdravil, ker si kvarite zdravje in krajšate življenje.

To uspešno zdravilo je sestavljeno iz naravnega vina in izbranih zelišč ter ima v sebi neprecenljivo zdravilno moč, ki opomore vsacemu pokvarjenemu žledecu, regulira prebavne organe ter ojači ves sistem. Zavžita hrana se lahko spreminja v zdravo in čisto kri, ki je podlaga življenju in zdravju. Dobiva se v vseh lekarnah ali direktno pri izdelovalcu Jos. Trinerju 799 So. Ashland Ave., Pilsen Station, Chicagu, Illinois.

KJE JE JANEZ BUTAJLE, doma iz Vrha, fara Stopče? V Ameriko je prišel pred 7 leti. Pred 4 leti je bil v Calumetu, Mich. Od takrat je pa izgubil in se ne ve kam. Kdor rojakov ve kaj o njemu, naj blagovoli naznaniti njegovemu bratu, pravkar došlemu iz stare domovine, Antonu Butajlu Box 461 Claridge, Pa.

SLUŽBO ISČE slovensko dekle. Poudbe naj se pošiljajo na Julijo More, 546 w. 21. st. Chicagu, Ill.

Frank Schonta

Priporoča slavnemu občinstvu svojo prodajalno z modernim manufakturnim blagom na 873 W. 22. ulici na vogalu ulice Robey. Zajedno prevzema vsa v krojaško stroko spadajoča dela, izdeluje fine in trpežne obleke po naročilih!

VSI DOBRO DOSLI!

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijake smodke na razpolago. Vsaemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena. Za obilen obisk se vlnudno priporoča:

MOHOR MLADIČ 617 S. Center Ave. blizo 19 ulice CHICAGO, ILL.

Posebno obvestilo. Nova prekomorska vožnja preko sredozijskega in adrijskega morja — prosluščena črta

Cunard Line

ustanovljena leta 1840. Najstarejša prekomorska črta, ki je z dnem 26. aprila pričela s plovitbo iz New Yorka direktno v Trst in Reko. Družba ima velike, nove in elegantne parnike na dva vijaka. Vsaki parnik nosil 10.000 ton. Parniki odplujejo iz New Yorka: "Slavonia" (dva vijaka) 10.505 ton, v torek 19. julija. "Pannonia" (dva vijaka) 10.500 ton, v torek 2. avgusta in potem se vrste parniki vsaki četrti večer. Zaradi nizkih cen, posebno radi tretjega razreda obrnite se na naše agente. Išče mo tudi agente. F. G. Whiting, Mgr. Dearborn & Randolph St., Chicagu, Ill.

Poskusite

najboljše unijske A-B, X—Lent in Criterion smodke katere izdeluje

H. F. Aring 916 Payne Ave. Cleveland, O. Postrežba točna. Cene nizke.

NAZNANILO.

Opozarjam slovenske trgovce—saloonarje in tudi drugo p. n. obdinstvo na importirano brinje iz Ljubljane, iz katerega kuham sam najboljši brinjevec! Kdor hoče dobro kapljice brinjeveca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja 1199 St. Clair Str., CLEVELAND, OHIO.

Ferdinand Petsche

576 W. 21. STREET okrajni sotar v avstrijski c. k. austr. ogr. konzulatom. Glavni agent METROPOLITAN LIFE IN NAT. NORTHWESTERN FIRE INSURANCE.

F. J. SKALA & CO

320—322 W. 18. ulica ČENKO-SLOVANSKA BANKA. Pošiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, istovarje denarja in vrednostnih stvari po celem svotu, sesebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine. Zastopniki družb: bremške, hamburške, antverpske, rotterdamške in francoske prekomorsko-vožne črte. V New Yorku in ostalih evropskih pristaniščih sprejme potnike naši zastopniki. V slučajih zadrška oasirna sprask potnikov, obrnite se na nas.

C. G. FOUCEK 586 Centre Ave. na vogalu 18. ul. Najboljša česko-slovanska lekarna v Chicagu V nji se nahaja tudi pošta, kjer je mogoče pošiljati novce povai Amerki in v Evropo. Prodaja znamk in sprejemanje priporočenih pisem. Odprto po dnevi in ponoči. Brzojavni urad na vse strani. Ekspresni urad, pošiljake se kovčegi in drugo na vse strani Zed. držav. V lekarni ordinirajo naslednji zdravniki: Dr. Martin Ivec, vsaki večer od 6. do 7. ure: Dr. Štulik od 10. do 12. dopoldne in od 7.-9. zvečer: Dr. Kolar, Dr. Roth, Dr. Chvotal, in Dr. Čnanat. Ako ste bolni, stopite v mojo lekarno in pomagalo se Vam bodo.

ZA ameriko patentirane Harmonike, izvrstno delo, se dobe samo pri Slovincu John Golob 203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL. 500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smodke kaditi in se veseliti. Razpošilja staro belo in staro črno vino po 50 centov, ter star grape brandy po \$2.75 galon. ANTON KRIZE, OAT HILL, NAPA CO. CAL. KALIFORNIJSKO VINO na prodaj. Pridelek farma Hill Girt Wineryard. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za posodo. Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal.; slivovice po \$3 gal. Pri večjem naročilu dam popust. V mnogobrojna naročila se priporočam STEFAN JAKSHE Box 77 Crockett, Cal.

Dr. M. A. Weisskopf 885 Ashland Ave. Telefon Canal 476 Uradne ure: od 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.-6. popoldne Urad 631 Center Ave: od 10-12 dopoldne in od 2-4 popoldne Telefon 157 Canal. DR. WEISSKOPF je Čeh. in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Resnica je da je največja nesreča v Ameriki za človeki — bolezen. Ako je človek bolan nemore delati, in če ne dela nemore zaslužiti niti toliko, kolikor mu je potrebno za življenje, s čem pa more svojim, dragim, kateri so ostali v starem kraju pomagati? Kadar je človek bolan — more se zdraviti. Najhujše se mu pa godi, ko je bolan in svojo bolezen neiskusnemu zdravniku toži, namesto da se takoj obrne na najboljšega zdravnika, kateri jamči z svojo učinkovitostjo, da ga će gotova in popolnoma ozdraviti. Zato rojaki Slovenci kadar ste bolni ali potrebujete zdravniške pomoči — poslušajte nas, ker mi Vam o Vaše dobro priporočamo, da se obrnete na najboljšega zdravnika v Ameriki, in to je:

Prof. Dr. E. C. COLLINS, iz vseučilišča v New Yorku,

in to zato, ker je on jedini zdravnik kateri jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni brez da Vas osebno pregleda, ker njemo zadostuje, ako mo Vašo bolezen pismeno opišete.

Citajte! Nekoliko najnovjših zahval skaterimi se naši rojaki zahvalujejo da so popolnoma ozdraveli. Dragi gospod Profesor!

V začetki moje boleznii hut mras meje stresu, večkrat potem pa huda vročina in bolela me je glava, noge iroke, napetost v trebuhu in nejsm mogu hoditi. Imel sem 3 zdrav nike in nič mi neso mogli pomagat. Potem se obrnem na Vas dr. Collins in poslali ste mi 2 krat zdravila in zdaj sem popolnoma zdrav. Toraj se Vam srčno zahvalim zato velko dobroto. Usem Slovenci mojim rojaki bom govoru da ste Vi nar bolši zdravnik u celi Ameriki in da ste zdravnik uperve vrste in Vam ostanem hvaležen dokler bom na svetu živel. Malk Strah, 69 Arimont St. Massillon, O.

Malk Guštin, Box 37, SOUDAN, MINN. Zdej jest Anton Stamfel Vam dam Maria Skušek, Box 67, HOMESTEAD, PA. polnoma čutim zdrav. Ko sem za- čel Vaša zdravila rabiti, takoj sem zdravel. Vsakem od mojih rojakov in prijateljev Vas čem priporočati in Vam ostanem hvaležen kakor svojem največjem dobrotniku. Anton Stamfel.

Prof. Collins jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni: Kaker bolezni na plučah, prsih, žledecu, črevah, jetrah, mehuru, ledvicah, srcu, glju, nervoznost v glavi, kašel, mrzlica, prehlajenje, revmatizem, prelivanje krvi, otekle noge ali telo, vodenice, bolečine v križu, zlato žilo (hemeroide), onemoglost pri spolskem obćevanju, izpadanje las, tifus, lešaj, tečenje iz ušeh ali oči, gluhost, slepost, raka, hraste, garje in rane, šumenje v ušesih, ženske notranje bolezni, nepravilno prebavanje žledeca kakor vse ostale notranje in zunanje bolezni. Prof. Collins je jedini kateri popolnoma ozdravi sušico in sifilis kakor tudi vse

Spolske bolezni pri možkih in ženskah.

Ni bolnika, katerega nebi Prof. Collins naj si dede od katere spolske bolezni zmiraj, ozdravil. Zato, ako bolujete na kateri bolezni smeraj, točno opišite isto v materinem jeriku in adresujte na

PROF. Dr. E. C. COLLINS, 140 W. 34th St., NEW YORK. Prof. Collins Vam će poslati zdravila, po katerih se gotovo popolnoma ozdravite in se boleznii gotovo nigdar več ne povrne.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal F. R. XLV.

Ta nevolja pa se je spremenila v očito sovraštvo, ko je videl, da opat strogo iztirjuje vse, kar so bili kmetje dolžni dajati. Krivičnega ni zahteval ničesar, le to, kar je imel samostan pravico zahtevati. Za kmete pa je bilo že to jako hudo, kajti bremena, ki jih je moral nositi, so bila silno velika, a zmagoval jih je tem težje, ker so jih menihi neprestano skubili in ker jih je bil prejšnji opat prav nečloveško odril.

Matija se je hodil v št. Lambert tolažit in kadar sta z grajskim kaplanom sedela pri vinu, je brezobzirno dajal duška svojim čutilom in svojim mislim. Nekega dne je prišel nekam razburjen v št. Lambert in je zahteval, naj se ga pelje k Margareti, češ, da ji ima nekaj važnega povedati.

— Kaj pa se je zgodilo, gospod praporščak, ga je prijazno vprašala Margareta.

Matija se je jako dobro zdelo, da ga je Margareta imenovala gospoda. Lej, lej, je mislil sam pri sebi, saj je ni tako napačna ta gospodična, glasno pa je rekel:

— Nekaj se je zgodilo, kar Vas bo zanimalo. Bog mi je priča — prijatelj Vašega brata jaz nisem bil nikoli. Večkrat me je roka tako srbela, da bi ga bil najraje zadavil. Tudi zaslužil bi bil to.

— Pustite mojega brata v miru, je Margareta prekinila Matijo. Jaz ne zagovarjam njegovih dejanj, ali Vašega govorenja ne morem poslušati.

— Lejte jo! Mene ne morete poslušati, se je čudil Matija. Pa morda besedo zmerom lahko poslušate! Ali sem Vam jaz še kdaj kaj neumnega povedal? Sicer Vas bo pa res zanimalo, kar sem Vam prišel naznaniti.

— Povejte torej!

— Poslušajte! Matija se je mogočno razkoračil in s povzdignjenim glasom rekel: Vaš brat, nekdanji zatiški opat, premilostni gospod Albertus pl. Lindeck, je zaprt.

Margareta se je prestrašila in ni vedela, ali govori Matija resnico ali se šali.

— Kaj pravite? Zaprt? To vendar ni mogoče!

— Ali nisem rekel, da Vas bo zanimalo, kar sem prišel povedati, je triumfalno Matija. Pa me niste hoteli poslušati!

— Povejte vendar, kaj je na stvari! Kaj se je zgodilo?

— Hude reči so se zgodile, strašne reči! Vaš brat je najel človeka, da bi opata Petra zavratno umoril.

— To ni res, to ni mogoče, je kliknila Margareta v groznem strahu.

— Mogoče bi že bilo, je menil Matija. Vaš brat je ves zlodivec. Le pomislite, da je bil najel dva nemška strelca, ki sta hotela Rovana umoriti.

— Šele pred nekaj dnevi mi je pisal moj brat, da se je udal v svojo usodo in se odpovedal vsem nameram in vsem nadam, kar jih je gojil, je jokaje pripovedoval Margareta. Zato ne verjamem, da bi bil res to storil, češar ga dolže.

Matija je postal sedaj nemiren. Solzá ni mogel videti.

— Veste gospodična, je rekel, jaz tudi ne verjamem, da bi bil Vaš brat to storil, češar ga dolže. Ali dolže ga in zaprti so ga v strašno ječo — tako so mi pravili naši menihi — in pred sodnike pride kot morilec. Vizitator Angelus pa je šel na koncil v Basel, da spravi tudi to zadevo na razgovor.

— To je strašno, je ihtela Margareta. Ubogi Albertus! Ko bi bil kriv, bi nič ne rekla, ali tako —

— Nič ne jokajte, je Matija tolažil obupajočo Margareto. Po mojih mislih se Vašemu bratu ne more nič zgoditi. Nekaj časa bo zaprt, to mu pa ne bo nič škodilo. Bo vsaj vedel, kako je v ječi.

— Torej vi tudi verjamete, da je Albertus nedolžen, je vprašala Margareta, kakor da je od Matije odvisna usoda njenega brata.

— Seveda verjamem. In če ne bodete jokali, Vam vse povem. Jokati pa nikari! Sicer grem takoj domov.

vina? Margareta je takoj pohitela iz sobe in se kmalu vrnila z velikim vrčem vina. In Matija je prijel vrč z obema rokama in si svoje suho grlo pošteno pomočil. Potem pa je vrč postavil pred Margareto in rekel:

— Pijte malo, gospodična. Vino Vam bo dobro storilo. Če sem jaz žalosten, ga toliko časa pijem, da postane vesel.

Margareta pa ni hotela piti, nego je silila Matijo, naj pove, kar mu je znano o njenem bratu.

— Stvar je ta-le, je začel pripovedovati. Pred nekaj časom je opat Peter začel z okna svojega stanovanja klicati na pomoč. Vsi smo hiteli gori in našli tam nekega potepuha. Opat je rekel, da ga je hotel ta potepuh umoriti, on pa da mu je izvil bodalo iz rok in ga premagal. Meni se je takoj čudno zdelo, ker poznam opata in vem, da je strahopetec in slabotnej. Tega potepuha so zaprti, a v ječi se mu prav dobro godi. To se mi je zopet čudno zdelo, a rekel nisem ničesar. Potem je opat tega potepuha zasliševal več dni, danes pa se je izvedelo, da je opat dal Vašega brata v Weinhofu pri Gradcu zapreti, ker je potepuh izpovedal, da ga je Albertus najel, naj opata umori.

Margareta je trepetaje poslušala Matijevo pripovedovanje.

— In kaj mislite, da je na celi stvari? je vprašala strahoma.

Matija se je nagnil k nji in šepetaje rekel:

— Jaz mislim, da je opat Peter najel tega potepuha, naj obdolži Vašega brata.

— Ali zakaj? To je vendar grozno! Saj mu moj brat sedaj ničesar več neče.

— Far je far, je modroval Matija, in vsi so maščevalni. Albertus je svoj čas Petra vrgel v ječo, zdaj se je pa Peter maščeval in vrgel Albertusa v ječo. In da bi ga mogel dlje časa trpinčiti ali celo ob glavo spraviti, je najel tistega potepuha.

Margareto sta žalost in obup premagala tako, da se je glasno jokaje oclenila Matije in ihtela prosila:

— Matija! — usmilite se me — pomagajte mi!

Matiji se je milo storilo. S svojo okorno roko je previdno gladil Margarete lase in težko požiral, kakor da le siloma zadržuje solze.

— E, saj bi Vam rad pomagal, je rekel, a kaj, ko imam samo dolg jezik, pa prazno glavo.

Zdaj se je Margareta vzravnila.

— Ah — je zaklicala — k Rovanu pojdem — ta mi pomaga, če kdo na svetu, mi pomaga on.

— In jaz z njim, je navdušeno zaklical Matija.

Margareta je koj ukazala upreči in se je odpeljala na Smreko, Matija pa je odjahal v Zatičino.

XLVI.

Odkar je Rovana živel zopet na smreškem gradu, ni skoro z nikomer občeval. V samostan sploh ni maral hoditi, ker je sklenil, da pretrga vse vezi, ki so ga vezale na njegove prebivalce. Tudi z Matijo je prišel le redkokdaj v dotiko. Kakor kak samotar je živel na gradiču in opravljal namesto bolnega očeta oskrbniška posla, v prostih urah pa se je šetal po gozdu.

Ko se je Margareta pripeljala na Smreko, je bil Rovana slučajno doma. Sam je sedel v pisarnici svojega očeta in pisal, ali njegova misli so blodile po drugih krajih in kakor po navadi vedno in vedno uhajale na št. Lambert.

V sobo je prihitela grajska dekla.

— Gospod Andrej, je zaklicala, neka gospa se je pripeljala in vprašala za Vas.

Rovana se je ustrašil. Mislil je, da je prišla vojvodinja Virida, o kateri je vedel, da pogostoma izprašuje po njem. In z vojvodinjo se ni hotel sestati, ker žaliti je ni hotel, njenih ljubavnih ponudb pa ni maral več prenašati. A še predno se je odločil, kaj da stori, je zasumela na hodniku ženska obleka in v sobo je stopila Margareta.

Rovana je bil tako presenečen, da niti besedice ni mogel izpregovoriti. A čim je zapazil, kako zbegana in prepadena je Margareta, ko je zapazil solze v njenih očeh, je hitro pristopil k nji. Nežno ji je položil roko okrog pasu in jo peljal k stolu.

— Margareta — kaj vam je? je vprašal sočutno. Zakaj jokate?

— Gospod Rovana, je ihtela Margareta, ne zamerite, da sem prišla k vam. Zadelá me je strašna nesreča.

— Vas, Margareta, srečno nevesto?

— Nevesta sem pač, je s trpkim

usmevom rekla Margareta, če sem pa tudi srečna nevesta, to je drugo vprašanje.

— Kaj se vam je zgodilo, da ste se premagali in se zatekli z meni? —

— Prosit sem vas prišla za svet. Vi ste edini, ki bi mi mogel svetovati, edini, kateremu zaupam, je odgovorila Margareta. V naglici je povedala Rovanu, kar ji je bil sporočil Matija o odstavljenem opatu Albertusu in ga potem prosila naj ji svetuje, kaj bi bilo storiti, da obvaruje brata preteče nesreče.

Rovana si kar ni mogel misliti, da bi bila to resnica.

— Tolika hudobija je skoro neverjetna, je dejal Margareti. Sicer sem tudi jaz že prišel do spoznanja, da opat Peter ni tako dobra duša, kakor smo sodili, nego da zna biti prav trd, dasi je sam kmetijski sin, vendar nima srca za kmeta. Ker kmetje niso jokali in obupavali, ko ga je bil Albertus pregnal, zato jih sedaj kaznuje. Samostanske kašče so polne in premoženje se množi, izsesani kmetje pa umirajo v revščini. In potem to grdo izrabljanje kmetjske nevednosti. Dajte za maše — da vas ne bo hudic vzel; dajte za maše, da rešite vboge duše iz vic! Ali vendar si ne morem prav misliti, da bi bil opat Peter na tako satansko hudoben način poskušil uničiti premaganega nasprotnika.

— Matija je to izvedel od mnenih samih, je opomnila Margareta.

— Potrpajte nekaj dni, je dejal sedaj Rovana. Jaz se bom za stvar zanimal in v nekaj dnevih vam sporočim, če je resnična in vam povem, kaj da je po mojih mislih storiti.

— Kako ste dobri in velikodušni, gospod Rovana, je s hvaležnim pogledom rekla Margareta.

— Ko bi bil le Matija tu! Saj pride sicer vsako novico naznanit. Kar gorko jo prinese na Smreko. Sedaj pa se skriva. To je vendar čudno.

— V Zatičino je jezdit! Videla sem ga iz voza.

V tem je vstopila grajska dekla in prinesla velik vrč v sobo. Ko je Rovana zagledal vrč, se mu je zjasknil obraz.

— Matija prihaja, je veselo vzkliknil in obrnivši se je k dekli je rekel: Ali ne?

— Da! Konja je v hlev spravil, je rekla dekla.

— Kadar pride Matija, mu že naprej pripravijo pijače, je pojasnjeval Rovana. Posli se kar trgajo, kdo da mu prvi postreže.

Začuli so se težki koraki. Dekla, ki je bila odšla iz sobe, je na hodniku zacvilila, šihal se je rohenju podobem smeh in na to je vstopil Matija.

— No, je rekel in se ustavil pri vratih, ali sta se že zmenila? Nalšč sem napravil velik ovinek, da bi bila dlje časa nemotena.

— Le bliže, gospod praporščak, je rekla Margareta in se Matiji ljubeznivo nasmejala ter mu ponudila roko.

— Praporščak... hm... je zamisljeno menil Matija — dolgo ne bom več. Mene to več ne veseli. Čim pogledam meniško kuto, pa me obide jeza. Kar k opatu pojdem in mu vržem tisto njegovo bandero pod noge. Raje pojdem k vama za pestunjo. Saj vzela se bodeta tako!

— Ne čenčaj tako neumno, se je jezil Rovana. Margareta pa je zarudela do las in prišla v največjo zadrego.

— Kaj se ježiš, se je posmehoval Matija. Mar misliš, da ne vem, kako si zaljubljen v gospodično Margareto? In gospodična Margareta —

— Je nevesta barona Galla, je s trdim glasom pripomnil Rovana.

— A kaj, tega ženina se homo kmalu odkržižali, je odgovoril Matija. Če ne odstopi — pasja dlaka, jaz ga tako premikastim, da ne bo nikoli več na ženitev mislil.

— Gospod praporščak, je prosila Margareta, nikar ne govorite tako. In Matija je postal takoj pohleven in je sedel k svojemur vrču.

— Čudno, čudno! je rekel Margareti, ko se je bil pokrepčal. Včasih vas nisem nič maral — zdaj me pa kar ovijete okrog prsta in se govorite ne smem več. Čudno, čudno!

Rovana je temu pogovoru naredil konec in začel izpraševati Matijo o opatu in o Albertusu in se z njim posvetoval, kako bi se dala izvedeti vsa resnica.

Margareta je molče sedela pri njima. Lica so ji žarela, v očeh pa se je pojavil sijaj, ki je v Rovanovem srcu obudil čutila sreče in upanja.

O. gg. naročnike prosimo, da nam naznanijo vselej tudi stari naslov, če se preselijo, da nam je možno točno odpeljati list.

Upravništvo "Gl. Sv."

Kako se počutite?

Ne tako izborno, kakor pred par leti. Dozdeva se mi, da imate slabši tek, da vaše mišice niso tako močne, kakor nekdanj. Da izgledate starejši, kot ste v resnici, vaše obličje je večo. Vse to dokazuje, da vaša kri ni čista ali ni zadosti krepka za vzdrževanje telesa.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

je edino zdravilo, ki vam more pomagati. To zdravilo pospešuje krvotok ter ohrani organe za prebavljanje v zdravem stanu.

Ozdravi vsaki želodec

Zdravi ljudje, ki si žele ohraniti svoje zdravje, bodo prepričali se, da je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino edino zanesljivo zdravilo.

Trinerjevo zdravilno grenko vino deluje čudežno v želodcu. Daje dober tek in je v resnici najboljšje zdravilo za želodec.

Marketa Kozel
Tyndall, S. Dakota.

Se dobi v lekarnah in dobrih gostilnah

Jos. Triner,
799 S. Ashland Ave.
Pilsen Station
Chicago, Ill.

Trinerjevo zdravilno grenko vino je družbinsko zdravilo, ki vam vzdrži pri dobrem zdravju. Deluje popolnoma zadovoljno.

Jakob Košič,
Mammott, Pa.

Kedar koli potrebujete kako krepčilno zdravilo za želodec, rabite Trinerjevo anglejsko krepčalo, edino želodčno grenčico, ki je delana iz naravnega vina.

Nobena stvar ni boljša, ako se obentite slabe po leti.

Največja slovenska tvrdka,
EMIL BAHMAN,
na 5805 Centre Ave., Chicago, Ill

Pisite slovenski po brezplačni cenik.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu v Chicago, kakor tudi izven Chicago, da sem kupil lepo urejeno gostilno na 611 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Se priporočam za obilen obisk
John Košell.

MATIJA ERKLAVEC,
433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini slov. krojač v Chicagu, se priporoča rojakom v izdejanje nove in popravljane stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpologo.

Potniki dobre pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča
MARTIN POTOKAR,
564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon šte. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Košička.

Wilke

Najbolji izmed vseh je Wilke-zanesljivi fotograf

391-393 Blue Island Ave. na vogalu 14th Pl.

Zenitvanske in slike v skupinah so naše posebne specialitete.

Phone Canal 287. Tyrška ustanovljena leta 1883.

Ob nedeljah odprto od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo.

Lahke govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izberne pivo je po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobre kupčije.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam, in kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno dežano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

OBVESTILO!

Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martinčiča v Summit, Ill. Moje načelo je in bode vselej sprejemati rojake najljubnejše, valed česar upam, da se bode tudi meni izkazovala tiča naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in o. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi smodkami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevim vinom itd. Za zabavo novodobno kegljišče. Rojaki znanci, prijatelji obiskujte me v prostih urah, vživali bodete vsaj čisti srak. Na zdari — FRANK KOENIG, Summit, Ill.